

DYRENES
BESKYTTELSE

**PASNINGS-
VEJLEDNING
KAT**

DYREART

*Felis (silvestris) catus (synonym: Felis domesticus/domestica) –
Tam-/Huskat (eng: Domestic/House cat)*

Katten er et rovdyr (Carnivora) tilhørende familien Felidae, der omfatter ca. 40 arter af kattedyr, hvoraf slægten Felis indeholder 4-5 eksisterende, vilde arter. Katten har været holdt og avlet af mennesker i mange tusinde år og stammer oprindeligt fra den afrikanske vildkat (*Felis silvestris lybica*). Nogle anser tamkatten som værende en underart af vildkatten (*F. silvestris catus*), mens andre benævner den som en særegen art (*F. catus*), der ikke naturligt forekommer i naturen. I dag findes der en lang række fremavlede racer af tamkatte med forskelligt udseende, temperament og adfærd. Trods mangeårig avl har tamkatten, uanset race, dog grundlæggende naturlige behov lig vildkattens, og disse skal tilgodeses i fangenskab.

2. FULDVOKSEN STØRRELSE

De fleste tamkatte måler omkring 25 cm i skulderhøjde, 45 cm i kropslængde plus en hale på ca. 30 cm, der fungerer som balanceorgan. Vægten er typisk 4-5 kg, men nogle fremavlede racer kan veje ned til under 2 kg og andre over 10 kg. Inden for samme race er hannen normalt større end hunnen. Den afrikanske vildkat, som tamkatten stammer fra, har længere ben og er mere robust af bygning (vægten er 3-8 kg). Pelsen er hos vildkatten kort og grålig/brunlig med mørke striber og hvidlig på bugen, og visse tamkatte ligner i store træk disse, mens andre fremavlede racer kan have længere/ingen pels og variere i farve og mønster.

Kattes tandsæt er opbygget sådan, at de let kan fastholde, aflive (typisk ved nakkebid med de sylespidse hjørnetænder) og flå deres bytte. De skarpe kløer kan trækkes frem og tilbage fra tæerne efter behov, så de ikke slides unødigt og bevares skarpe til en given situation.

Kløerne er tilbagetrukne under afslapning og ved forfølgelse af et bytte og er fremme, når katten klatrer og skal stå fast, og byttet skal fanges og fastholdes.

Kattens knurhår er meget følsomme over for bevægelse (både direkte berøring og luftstrømme) og fungerer til at sanse og orientere sig med i omgivelserne.

Kattens øjne er opbygget, så den ser godt i svagt lys, hvilket muliggør jagt ved daggry/skumring. Til gengæld er den delvist farveblind. Med mobile og sensitive ører er kattens hørelse ekstremt god, og den kan høre et bredt spektrum af frekvenser op til højfrekvent ultralyd, som sandsynligvis er en fordel under jagt af små gnavere.

Kattens tunge er beklædt med piglignende strukturer, som den ved slik bruger til at rense sin pels for skidt og skrabe kød af byttets knogler.

3. FORVENTET LEVEALDER

Tamkatte bliver i gennemsnit 12-14 år, men de kan blive ældre. Hunner bliver typisk ældst. Neutralisering er set at mindske risikoen for infektioner, kræft i testikler, livmoder, æggestokke og bryst og kan derfor være med til at forlænge kattens liv hos begge køn.

FAKTA OM KATTE

- Ca. 45 cm i længde, 4-5 kg; varierer dog mellem racer
- Bliver typisk 12-14 år gammel
- Normalt skumrings-/nataktiv; indekatte tilpasser sig dog hjemmet
- En indendørs base med fri adgang til udearealer anbefales
- Indekatte kræver ekstra aktiviteter for at trives
- Kattegræs og kradsetræ kræves indendørs
- Foder- og vandskåle bør aldrig stå samme sted
- Tåler dårligt vegetabilsk føde og komælk
- Solitære i naturen; tamkatte mere sociale; kan holdes flere sammen
- Drægtig i godt 2 måneder og føder typisk 3-5 killinger

4. KATTE KRÆVER MASSER AF PLADS FOR AT TRIVES

Vilde katte er typisk skumrings- og nataktive og vil om dagen normalt skjule og hvile sig i hule træer, krat, klippehuler o.l. De kan dog også være aktive om dagen. Tamkatte, der har mulighed for at gå udenfor (udekatte), vil, ligesom vildkatte, være tilbøjelige til at sove det meste af dagen og blive mere aktive, når mørket falder på, hvor de så typisk vil jage. Udekatte vil typisk etablere et territorium rundt om deres base (hjemmet), og kerneområdet af territoriet forsvares mod rivaliserende katte. Katte, der holdes indendørs uden adgang til udendørs arealer (indekatte), vil ofte i højere grad tilpasse sig hjemmets døgnrytme.

Det mest optimale er, når katten har en fast, indendørs base (f.eks. hus eller stald), hvor der er friskt foder og vand tilgængeligt og læ for dårligt vejr samt adgang til udearealer væk fra trafikerede veje. Således tilgodeses kattens naturlige behov bedst og lettest, når den har masser af plads at bevæge sig på, får tilstrækkelig motion, har mulighed for at jage og udvise naturlig adfærd (social såvel som territorial) over for artsfæller. Det er en god idé med en kattelem, så katten selv kan bestemme, hvornår den vil være ude/inde. Udeliv forebygger en masse adfærdsproblemer, og katten vil som oftest være mere velfungerende, når den kan gå ind og ud, som den har lyst.

Indekatte, der ikke stimuleres på samme måde, kræver en langt større tids- og ressourcemæssig indsats fra ejerens side, for at kattene trives og får tilgodeset deres naturlige behov i hjemmet (se afsnit 6).

Katte må aldrig huses i kasser, bure eller små volierer, kun undtagelsesvis i korte perioder under transport, videreformidling eller behandling hos dyrlægen.

Katte skal have masser af frie pladser til at ligge og hvile sig på, hvorfra de samtidig kan holde udkig. Indendørs tilgodeses det ved flere hylder og platforme i højden. Indekatte, der ikke er vokset op sammen, vil ofte af natur dele hjemmet op, så de har hver deres del. Det er her vigtigt, at de har plads og mulighed herfor.

Katte er meget renlige dyr, og for at sikre en høj hygiejne indendørs skal de fra helt små lære at bruge en kattebakke med grus (uparfumeret). Klumpende grus kan bruges, pas dog på ved killinger under 12 uger, da de kan risikere at spise og sluge klumper, der sidder fast på deres poter. En kattebakke (én bakke til hver kat) skal indendørs altid være let tilgængelig for dem og placeres væk fra foderskålen. Bakken skal tømmes for ekskrementer mindst én gang dagligt, nyt grus skal tilføres, og bakken skal jævnligt tømmes helt og vaskes.

Det er en god idé at have en ekstra bakke, foder- og vandskål ifht. antal af katte i hjemmet. Det mindsker risikoen for, at en kat bliver holdt væk fra at bruge bakken og foder- og vandskålene. Katte kan tage ressourceforsvar på deres bakke og skåle og kan have svært ved at dele med andre katte. Det er vigtigt, at bakken står et roligt og uforstyrret sted.

5. SÆRLIGE PASNINGSBEHOV, HERUNDER SÆRLIGE KRAV TIL TEMPERATURFORHOLD

Katte er relativt tolerante over for både varme og kulde og kan sagtens tåle at være ude året rundt, hvis de altid har adgang til en frostfri base, hvor de kan søge ly for vejret og få friskt vand og foder.

Katte ses jævnligt indtage græs for at stimulere opkast. Således kan de skille sig af med de ufordøjelige hår, der uundgåeligt sluges under pelsplejen, og som samler sig til hårboller i maven. Udekatte kan typisk selv finde græs, mens indekatte skal have specielt kattegræs til rådighed (fra hvedespirer; købes i visse supermarkeder, hos dyrehandlere, gartnere eller kan sås selv) eller kattemalt (kan fås hos dyrlægen i en karamelagtig konsistens på tube), sidstnævnte smører kattens fordøjelsessystem, så den kan udskille hårene via tarmen. Adgang til kattegræs eller -malt mindsker desuden risikoen for, at katten vil indtage eventuelt giftige planter. Langhårede katteracer bør få børstet deres pels jævnligt, så pelsen ikke filtrer, og antallet af hårboller mindskes.

Det er vigtigt at vænne katten til pelspleje, fra den er killing, da det ellers kan blive en kamp at holde pelsen filterfri. Gør det gerne til en hyggestund at blive børstet. Evt. når katten putter hos dig i sofaen. Ældre katte med giftforandringer kan også have behov for ekstra pelspleje. De kan have svært ved at holde pelsen selv, især på bagparten og ryggen foran halen.

MÆRKNING OG REGISTRERING

Det anbefales på det kraftigste at mærke og registrere katten ved anskaffelsen for at sikre, at der ikke er nogen tvivl om ejerskabet (at nogen tager din kat), og at ejeren altid let kan findes, hvis katten skulle blive væk eller er kommet til skade. Mærkning og tilhørende registrering i et katteregister er derfor enormt vigtigt og behjælpeligt i disse situationer, og dyrlægen kan hjælpe med at sørge for begge dele. Vær opmærksom på, at der i DK findes to registre, og det er en god idé at få din kat registreret i dem begge.

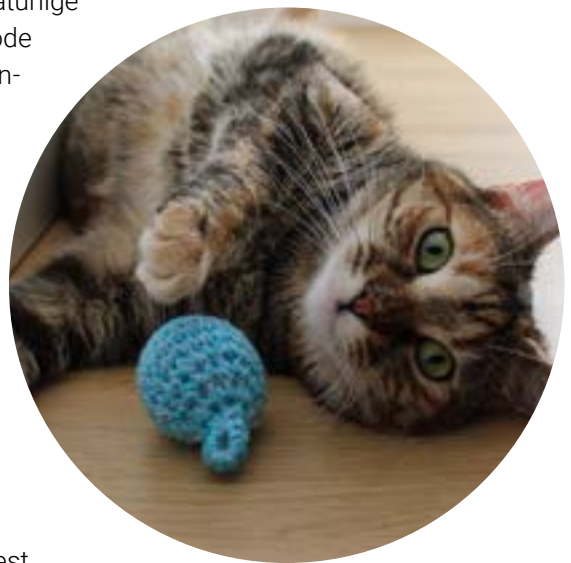
Overvægtige katte er ofte ikke i stand til at rengøre deres pels ordentligt, så udover af helbreds-mæssige grunde, er det vigtigt at give et rigtigt og veltilpasset foder (afsnit 7), at undgå overfodring og sikre, at dyret får motion. Visse racer kan have specielle pasningsbehov, som man altid bør sætte sig grundigt ind i. Det er også en god idé at vænne katten til tandeftersyn og pleje, så skader og sygdomme opdages tidligt.

6. STIMULERING OG BEHOV FOR MOTION

Katte er selvstændige, men nysgerrige og ofte legesyge dyr, der har brug for masser af aktivering for at trives. Udekatte har mange muligheder for at stimuleres, aktivere sig selv og udvise naturlig adfærd udendørs, bl.a. ved at jage, så her er ekstra miljøberigelse som udgangspunkt ikke nødvendigt. Indekatte, der ikke har samme muligheder, kræver til gengæld, at man giver dem ekstra aktiviteter, for at deres naturlige adfærd stimuleres, og behovene tilgodeses.

Sørg for at gemme foderet forskellige steder og i beholdere (f.eks. en tom plastflaske), hvor katten skal gøre en indsats for at få fat i det. Diverse legetøj kan købes eller laves, f.eks. af ting fra naturen. For indekatter kan det især være godt at bruge ting fra naturen, da det indeholder en masse naturlige duftstoffer, bl.a. fra byttedyr, som stimulerer deres gode lugtesans. Giv også legetøj, der stimulerer deres jagtinstinkt dvs. noget, som de kan jage, gribe, bide i, ruske og kaste op i luften. Det kan være "pels"mus, fangeleg med drillepind, apportlege mm. Sørg for jævnligt at udskifte legetøjet, da katten ellers hurtigt mister interessen for det.

Et højt (min. 70 cm) kradsebræt/-træ i blødt træ (evt. beklædt med sisal) skal altid være tilgængeligt indendørs, da det er naturlig adfærd for katte at kradse i forskellige objekter for bl.a. at hvæsse klørne (fjerne klørnes yderste hornlag) og markere territoriet. For udekatter er det en god idé at placere kradsetræet dér, hvor katten går ud og ind, da det oftest er i den forbindelse, at katten "markerer" ved at kradse.

Katte foretrækker ofte at leve alene, men indekatter, der kan lege og aktivere hinanden (gerne jævnaldrende), kan i nogle tilfælde være en god miljøberigelse.

Katte vil bruge en del tid på at hvile eller sove, måske i over halvdelen af døgnet. Dette skyldes ikke et lavt, naturligt behov for motion, men tværtimod grunder det i, at de instinktivt sparer på den energi, der i naturen skal bruges til en fysisk krævende jagt, der for vildkatten er helt nødvendig for at skaffe tilstrækkelig føde. Vildkatten ses at jage over distancer på 3-10 km. hver nat, hvilket naturligt giver meget motion. Trods mangeårig avl er tamkattens fysiologi stort set identisk med vildkattens, og den har derfor ligeledes et stort behov for motion. Udekatter får som udgangspunkt tilstrækkelig motion, mens indekatter har brug for legetøj, de kan aktivere sig med, som samtidig giver motion. Forskellige hylder skal opsættes for at give katten flere bevægelsesmuligheder og steder at holde udkig fra og hvile sig. Katte, der ikke får nok motion, vil typisk blive overvægtige.

Katte er adrætte, smidige dyr, der kan klemme sig ind de fleste steder, hvor hovedet kan være. Mange, dog ikke alle, katte er gode klatrere, men de kan dog ikke klatre lodret nedad med hovedet først. Katte kan desuden falde fra store højder uden at komme til skade, hvilket skyldes deres anatomi, og at de pr. refleks altid lander på benene, dog skal faldet være fra over 1 meters højde, så katten kan nå at vende sig korrekt.

7. FODRING

Katte er udelukkende kødædere og jager gnavere og andre små pattedyr, fugle, padder, små krybdyr og insekter. De er dermed tilpasset en proteinrig føde, mens de dårligt tåler og fordøjer vegetabilsk føde. Foruden proteiner er katte helt afhængige af gennem føden at indtage aminosyrerne taurin, arginin og carnitin, som bl.a. findes i forskellige typer kød (kvæg, svin, lam, fjerkræ og fisk) foruden kattens naturlige byttedyr.

FODRING AF TILLØBENDE KATTE

Mange katte, der løber omkring og tilsyneladende virker herreløse, har oftest en base, hvor foder og vand er tilgængeligt. Fodres og gives husly til en fremmed kat, er man også forpligtet til at tage det fulde ansvar i forbindelse med fodring, øvrig pasning, eventuelle killinger, sygdomme og dyrlægebesøg. Ønsker du ikke at påtage dig dette tidsmæssige og økonomiske ansvar, skal du ikke påbegynde fodring af en tilløberkat.

For at sikre, at kattens naturlige næringsmæssige behov opfyldes, skal der dagligt, på faste tidspunkter og i tilpas mængde, fodres med et godt kattetørfoder, der indeholder både proteiner (min. 20 %) og de fornævnte aminosyrer (min. 1 g. taurin pr. kg tørstof, samt arginin og carnitin). Vær opmærksom på, at noget tørfoder kan indeholde mange fyldstoffer, som katte alligevel ikke kan optage og udnytte. Fodres der med et foder med mange fyldstoffer frem for ét med færre fyldstoffer, kræves større mængde foder, for at kattens behov opfyldes. Der kan af og til suppleres med vådfoder (f.eks. på dåse), som mange katte elsker.

Giv aldrig grønt og komælk, da katte ikke kan tåle det og herved kan få problemer med fordøjelsen. Vær opmærksom på, at energimængden i foderet til indekatte skal være lavere end dét til udekatte, da udekatte normalt har et højere aktivitetsniveau og dermed et højere energiforbrug. Der findes specialfoder til katte med forskellige behov, f.eks. killinger, seniorkatte eller neutraliserede katte. Giv den type foder, der passer til det enkelte individ, dog som udgangspunkt altid overholdende ovenstående. Friskt vand skal altid være tilgængeligt, men undgå, at foder- og vandskålen står tæt på hinanden, da det vil resultere i, at katten drikker mindre vand.

8. SOCIALE BEHOV

Tamkattens vilde slægtning lever normalt solitært og opretholder et territorium (hanners størst), der forsvares mod artsfæller. Tamme udekatte er dog ofte at finde i større grupper eller forsamlinger, primært hvor pladsen er trang, eller hvis der er mange føderessourcer tilgængelige et givent sted. De enkelte katte vil dog ofte stadig have separate territorier andetsteds. Kattens solitære natur kommer imidlertid til udtryk hos udekatte, der typisk jager alene, selvom de i hjemmet holdes flere sammen.

Tamkatten er blevet avlet til at være mere social, og katte, der er vokset op sammen, kan have stor glæde af hinanden ved f.eks. at lege og pleje hinandens pels. Indekatte, som ikke kan opsøge artsfæller uden for hjemmet, kan holdes sammen, så de kan aktivere sig med hinanden og udvise naturlig, social adfærd. For udekatte vil det også være muligt at holde to eller tre sammen. Der skal være ekstra opmærksomhed på de enkelte kattes trivsel, hvis de holdes sammen.

Individer, der er vokset op sammen, vil normalt trives bedst sammen, men sammenføring af en killing med en ældre kat kan også i mange (men ikke alle) tilfælde lade sig gøre uden problemer. Kønsmodne individer, der er fremmede for hinanden, bør som udgangspunkt kun sammensættes, hvis man har god plads, da der ellers i mange tilfælde vil opstå konflikter. Det kan også være sværere at sammenføre en ungd (over ca. 14-16 uger gammel) med en ældre kat. Sættes fremmede katte sammen, er det vigtigt, at de har tid til at vænne sig til hinandens duft (bland f.eks. gruset fra hver deres kattebakke), lyde og tilstedeværelse. De bør gradvist fodres i samme rum, men langt nok fra hinanden, så konflikter over foder undgås. Ved flere individer, der ikke er vokset op sammen, er det i øvrigt vigtigt, at pladsen er tilstrækkelig stor til, at de hver især kan have deres egen del af huset. Størrelsen af det kuld, som katten er vokset op i, har tilsyneladende stor betydning for, hvor tolerant den som voksen vil være over for nytilkomne katte. Ved kuld på tre eller flere killinger øges chancen for, at individet vil acceptere nytilkomne katte betragteligt. Katte, der ofte har konflikter, skal holdes adskilt, når de ikke er under opsyn.

Udekatte har typisk et territorium (kønsmodne hanner har normalt de største) og vil jage rivaliserende katte væk fra kerneområdet, først ved at advare med stirren, hvæsen, knurren og andre lyde, og hvis dette ikke virker, dernæst ved angreb, der kan være temmelig voldsomme. Det er naturlig adfærd for katte at forsvare deres territorium,

og så længe de ikke påfører sig alvorlige skader, bør de have mulighed for at lære hinandens territorier at kende og tilpasse sig hertil. Er kattens trivsel stærkt nedsat grundet angreb fra andre katte, skal der selvfølgelig gribes ind. Slåskampe kan især forekomme, når en ny kat (især hanner) "flytter ind" på et område, hvor territorierne allerede er veletablerede og respekteres kattene imellem. I den første tid ved en nytilkommen kat kan der derfor være mange konflikter, indtil nye territorier er etableret. Kønsmodne hankatte har størst tendens til at indgå i slåskampe, da de vil kæmpe for et større territorie og vil slå om hunkattene.

Kattes lugtesans er rigtig god, og via duftkirtler på bl.a. kinder og trædepuder afsætter de duftstoffer (hvilket også er årsagen til, at katte ofte kradser i genstande), ligesom de med urin (strinten) forsøger at tiltrække det modsatte køn og afmærke territoriet. Hvis du får en ny kat, som skal være udekat, kan du derfor hjælpe den med at falde til i sin have ved at tage lidt kattegrus med dens urin og lægge langs hækken. På denne måde véd din kat, hvor den hører til, og de andre katte er "advaret" om en nytilkommen på forhånd.

Kropssprog og lyde bruges også i høj grad i kommunikationen mellem artsfæller: oprejste ører og hale samt spinden er en venligtsindet gestus og invitation, mens fladt liggende ører, opspilede øjne, oprejst pels, stive ben, krummet ryg, visen tænder, haleslåen, trykken mod jorden og hvæsen alle er tegn på aggressivitet eller anspændthed (f.eks. ved trusler). Kan katten i disse situationer ikke undslippe, vil den gå til angreb på modparten (f.eks. artsfælle, menneske eller hund). En veltilfreds og tryk kat vil ofte spinde, misse med øjnene og lave æltende bevægelser med forpoterne. Spinden forekommer dog også hos opskræmte, syge eller fødende katte, muligvis for at virke beroligende i en stressende situation. Ikke alle katte bryder sig om at blive taget op og kælet med, og dette skal respekteres, lad derfor katten komme til dig, hvis den ønsker dit selskab. Lær også børn i hjemmet, at når katten ligger på sit hvilested i huset, har den "helle" og skal ikke forstyrres.

Mange katte kan ved tidlig og gradvis tilvænning holdes med andre dyr, f.eks. tolerante hunde, der ikke har tendens til at jage katte og andre flygtende dyr (visse hunderacer kan være mere disponerede end andre for at besidde jagtinstinkt). Modparten skal naturligvis også have tid til at vænne sig til katten, og sammensætning skal altid ske under skarpt opsyn. Det mest ideelle er, hvis alle parter vokser op sammen – det vil øge chancen for, at de tolererer og måske endda får glæde af hinandens selskab. Mindre dyr, som gnavere og fugle, skal man være meget påpasselig med at holde sammen med katte, da de normalt er byttedyr, som katten vil jage/lege jagt med. Selvom de holdes forsvarligt i sikre bure, vil mindre dyr ofte blive stressede af kattes tilstedeværelse. Det anbefales derfor, som udgangspunkt, ikke at holde både katte og mindre kæledyr på samme tid.

9. FORMERING, YNGELPLEJE OG EVENTUEL NEUTRALISATION

Hunkatte kommer i brunst i 4-8 dage ca. hver 2.-3. uge året rundt (fra januar til juli er den seksuelle aktivitet typisk højest). Kønsmodne hunkatte vil i hunners løbetid strejfe omkring og typisk slås om retten til hunkatte. Flere hanner kan ende med at parre sig skiftevis med den samme hun, hvorved killinger fra samme kuld kan have forskellige fædre. Vildkatte får typisk 1-2 kuld årligt, mens tamkatte kan få op til 4 kuld. Dog anbefales det, at en hunkat maks. får 2 kuld om året for at undgå fysisk overlast af hende. Drægtighedsperioden er 64-67 dage, og kuldstørrelsen er 1-8 killinger (normalt 3-5). Hunnens første kuld er typisk mindre end de efterfølgende. De nyfødte killinger vejer 85-110 g, er blinde (åbner øjnene efter 7-10 dage) og er helt afhængige af moderen. De dier de første tre uger (moderen har 8 dievorter), hvorefter de gradvist skal supplere modernælken med først opblødt tørfoder og fra 6-7-ugersalderen med uopblødt tørfoder. Herefter vil killingerne aktivt følge med moderen rundt. I 12-ugersalderen fravænnenes killingerne modernælken helt, selvom de kan fortsætte med at insistere på at få mælk, ofte til irritation for moderen.

Killinger har brug for meget søvn, og de sover normalt omkring 20 timer i døgnet. Når de er vågne, er de til gengæld meget aktive, nysgerrige og legesyge. Ungerne bliver kønsmodne i 5-7-månedersalderen, evt. op til 10-månedersalderen for hunner. Alderen for kønsmodenhed kan dog variere afhængigt af racen.

NEUTRALISERING MOD UØNSKEDE KILLINGER OG SYGDOM

En hunkat, der ikke er neutraliseret, og som har fri adgang til udearealer, vil med stor sandsynlighed blive drægtig før eller siden. Ønsker man ikke killinger, anbefales det altid at neutralisere sin udekat. En unneutraliseret hunkat vil finde hunkatte at parre sig med, og ejeren er dermed ansvarlig for et stort antal uønskede killinger. Derudover vil hankatten ofte komme i slåskamp med andre katte, så derfor bør hunkatte altid neutraliseres.

Ifølge loven skal killinger være min. 12 uger gamle, før de må fjernes fra moderen, da de først her har lært tilstrækkeligt til at kunne være helt selvstændige. Det anbefales, at man ved anskaffelse af flere katte samtidig, anskaffer sig to eller flere killinger fra samme kuld for at gøre omvæltningen for killingerne i forbindelse med fravænnningen mindre og give dem større tryghed i deres nye hjem. Bemærk dog, at en han og hun fra samme kuld ikke må yngle sammen, da afkommet i så fald bliver indavlet.

Socialisering med mennesker er meget vigtigt for killingerne, fra de er helt små, for, at de senere i livet er vant til, kan trives med og kan knytte sig til mennesker. Killingernes prægningsperiode er fra 3.-7. leveuge, hvor tilliden til mennesker grundlægges. Har killingen ikke været i hænder inden da, er det svært at få katten helt tam og tillidsfuld. Nyanskaffede killinger skal have tid og ro til at vænne sig til deres nye hjem, og når de går på undersøgelse, skal hjemmet sikres, så de ikke kan komme i klemme eller til skade (f.eks. toiletbrættet skal slås ned, ledninger og giftige planter inden for rækkevidde fjernes, døre og vinduer holdes lukkede og varme kogeplader og brændeovne skal afskærmes).

Ønskes der ikke killinger, bør i hvert fald udekatte neutraliseres (hanner kastreres, og hunner steriliseres), når de fysisk er klar. Evt. i forbindelse med øremærkning. Neutralisering vil typisk reducere kattens aggressivitet, strinten og beklagende miaven (jamren). Kønsmodne udehunkatte vil højst sandsynligt blive drægtige på et tidspunkt, hvis de ikke steriliseres. Det vil naturligvis være hunkattens ejer, der har det fulde ansvar for eventuelle killinger. Ønskes der ikke afkom af en udehunkat, anbefales det derfor altid, at hun steriliseres for at undgå killinger, som kan være svære at få videreformidlet til nye hjem.

Intakte (ukastrerede) hankatte kommer ikke i løbetid, som hunkattene gør. Hankattene er altid på udkig efter en hunkat i løbetid. Det kan være stressbelastende for hankatten, og han kan i perioder glemme at spise, med deraf følgende vægttab.

De intakte (uneutraliserede) hun- og hankatte er også mere udsatte for alvorlige sygdomme. F.eks. Leukæmi (FeLV), som ikke kan kureres. Smitter gennem: bid, spyt mm. Og katte-AIDS (FIV), som heller ikke kan kureres. Smitter også gennem: bid, spyt mm. Hunkattene bliver oftest smittet ved parring, hankattene ved slåskamp.

10. TYPISKE TEGN PÅ SYGDOM OG NEDSAT TRIVSEL

Fejlfodring ved mangel på aminosyren taurin kan forårsage blindhed og problemer med tænder, hjerte, immunforsvar og reproduktion. Taurinmangel undgås ved altid at give et foder indeholdende taurin, som findes i godkendt kattetørfoder eller som kosttilskud til katte. Der er ingen karakteristiske tegn på taurinmangel, men ved mistanke laves en blodprøveundersøgelse hos dyrlægen, hvorved det kan diagnosticeres og efterfølgende behandles med ændret kost. Overvægt hos katte forekommer relativt hyppigt grundet for lidt motion og/eller fodring med for (meget) energiholdigt foder.

Strinter en neutraliseret kat over længere perioder, kan det skyldes, at katten er usikker/ utryg i dens omgivelser. Derfor bør man her kontakte dyrlægen eller en katteadfærds-konsulent, der vil kunne hjælpe.

Katte må kun gives medicin ordineret af en dyrlæge og aldrig midler indeholdende acetylsalicylsyre og paracetamol, som findes i diverse smertestillende midler beregnet til mennesker, da selv små mængder er meget giftige for katte og kan slå dem ihjel.

En kat skal vaccineres mod bl.a. kattesyge og -influenza. Alle vaccinationer gives efter dyrlægens anbefaling, først som basisvaccine og derefter efter aftale. Er killingen ved anskaffelse endnu ikke vaccineret, rådfør dig da med dyrlægen om vaccinationsforløbet.

SYGEFORSIKRING

En sygeforsikring til katte kan være en rigtig god investering og anbefales på det kraftigste, når man anskaffer sig en kat.

Der kan pludselig opstå uforudsete skader eller sygdomme, hvor dyr medicin, operationer, indlæggelse på dyrehospital eller i værste fald aflivning er nødvendigt. Vær opmærksom ved valg af forsikringsselskab, da ikke alle udbydere dækker alle sygdomme og tilstande.

Ved anskaffelse af en killing er det en god idé at få den undersøgt for indvoldsorm hos dyrlægen, der kan ordinere en ormekur eller anden behandling, hvis nødvendigt. Udekatte bør også jævnligt tjekkes herfor, da der ved jagt af små dyr i naturen er en relativt stor risiko for, at katten kan få orm. Dyrlægen bør også opsøges, hvis ørerne indeholder meget snavs, sekret el.lign.

Alle katte bør have en sygeforsikring, da der pludselig kan opstå uforudsete skader eller sygdomme, hvor dyr medicin, operationer, indlæggelse på dyrehospital eller i værste fald aflivning er nødvendigt.

Få også tjekket tænderne jævnligt. Nogle katteracer kan have tendens til problemer med tænder og tandkød, hvilket er smertefuldt og behandlingskrævende. Katte kan også knække tænder (typisk hjørnetænder), når de springer ned fra noget højt.

ØVRIGE INFORMATIONER

UDBREDELSE OG LEVESTEDER I NATUREN

Vildkatten (*F. silvestris*) er naturligt udbredt i Afrika, Europa og Asien, hvor de ca. 5 eksisterende underarter har forskellig udbredelse. Underarten, den afrikanske vildkat (*F. silvestris lybica*), som tamkatten stammer fra, findes i Nord- og Centralafrika samt dele af Mellemøsten. Den er meget tilpasningsdygtig, lever i (semi)ørken-, steppe-, savanne- og bjergområder og undgår kun tæt, tropisk skov. Som følge af menneskets introduktioner af tamkatte, primært som skadedyrsbekæmpere, findes katte i dag i det meste af verden. Katten lever især de steder, hvor naturlige fjender og konkurrenter mangler (specielt øer). Den er en invasiv art, der truer det oprindelige dyreliv, bl.a. flere unikke fuglearter.

STATUS I NATUREN

Vildkatten er ikke truet (IUCN: Least concern), men parringer med tamkatte er udbredt og truer bestanden af "rene" vildkatte.

MENNESKETS BRUG AF KATTE

Vildkatten er tidligere blevet brugt i pelsindustrien, men er siden 1977 opført på CITES liste 2, hvor handel med arten kan risikere at true bestanden, og derfor kun er tilladt på en kontrolleret måde (med kvoter). Katte har formentlig i 9-10.000 år været holdt af mennesker og er i dag, foruden hunden, det mest almindelige familiedyr i verden.

LOVGIVNING OM KATTE

Den 1. juli 2021 blev lovgivningen ændret i forhold til umærkede katte. Det betyder, at en kat, der ikke er ID-mærket, kan tages af enhver, der finder den. Det omfatter katte, der ikke er øretatoverede eller chipmærkede. Katte, der ikke er ID-mærkede, skal heller ikke fremlyses. Det er ikke lovpligtigt for katteejere i Danmark at ID-mærke og registrere deres katte. Før 1. juli 2021 var der en fremlysningspligt på 72 timer.

I tilfælde, hvor katten er ID-mærket og optages af en fremmed, skal man kontakte ejeren. Katten skal hentes indenfor 24 timer, ellers overgår ejerskabet af katten til den, som har fundet den.

Vær altid lydhør overfor naboer, som mener, din kat er til gene, så I kan finde en løsning sammen.

HJÆLP DE KATTE, DER BLIVER SVIGTET

Hele året rundt kommer mange katte ind på Dyrenes Beskyttelses internater landet over. Mange af dem er blevet overladt til deres egen skæbne af uansvarlige ejere. Der er mange grunde til, at katte bliver svigtet eller dumpet, men fælles for dem alle er, at de har behov for et nyt hjem. På internatet får de en ny chance og bliver dyrlægetjekket, neutraliserede, øremærkede og registrerede, så de kan komme ud i nye, kærlige hjem.

Du kan hjælpe de mange katte, mens de venter på at få et godt, trygt og nyt hjem. **Send en SMS med teksten KAT til 1474 og støt de svigtede katte med 100 kr.**, så er du med til at hjælpe dem med den pleje og omsorg, de har brug for.

HOLD DIG OPDATERET

Vil du holde dig opdateret på nyt om dyrevelfærd og foreningens arbejde? Så tilmeld dig vores nyhedsbrev på: **dyrenesbeskyttelse.dk/nyhedsbrev**

Du kan få mere viden om katte ved at scanne **QR-koden**.

